

Hovedmålsettinger og ambisjoner for etableringen av NVI og nasjonalt forskningsinformasjonssystem

Innledning

Regjeringen har satt som mål at norsk forskning skal bidra til effektiv utnyttelse av forskningsressursene og forskningsresultatene (St.meld. nr. 30 2008-2009 Klima for forskning). I meldingen har regjeringen lagt til grunn at all offentlig finansiert forskning bør være offentlig tilgjengelig, så sant ikke andre hensyn hindrer det. Bedre offentlig tilgang til vitenskapelige publikasjoner forventes også å bidra til en økt samfunnsmessig gevinst av forskning. Norsk vitenskapsindeks (NVI), som en del av et felles nasjonalt forskningsinformasjonssystem, trekkes fram som et tiltak som kan bidra til dette.

Tiltaket er basert på innstillingen fra en arbeidsgruppe oppnevnt av Kunnskapsdepartementet (NIFU STEP rapport 33/2008). NVI er bl.a. begrunnet i at universitets- og høyskolesektoren, regionale helseforetak og instituttsektoren alle mottar resultatbasert finansiering, på grunnlag av publiseringer som en av flere indikatorer. Etableringen av NVI som en felles publiseringsdatabase er imidlertid også aktuell av en rekke andre hensyn: Omfattende felles publisering på tvers av institusjoner, utstrakt forskersamarbeid, muligheter for bedre kvalitet på publiseringsdataene, reduserte kostnader knyttet til selve publiseringen og økt synliggjøring og muligheter for utarbeidelse av statistikk for å nevne noe.

Hovedmålsettinger

NVI

Kunnskapsdepartementet i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet vil etablere NVI med sikte på drift fra 2011.

NVI skal levere kvalitetssikrede data om vitenskapelige publikasjoner som grunnlag for departementenes finansieringssystemer. Departementene legger til grunn at NVI er et *nytt system* som skal bygge på en omstrukturering og videreutvikling av det eksisterende systemet Frida. I tillegg skal sentrale elementer fra Forskdok integreres i det nye systemet.

I første omgang skal NVI dekke institusjoner som mottar resultatbasert finansiering basert på vitenskapelig publisering i universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren og helseforetakene. Andre offentlige forskningsinstitusjoner som ønsker og har etablert systemer for det, kan også inngå i systemet fra 2011. Det er imidlertid en ambisjon å innlemme alle forskningsmiljøer over tid, for å få en fullstendig nasjonal oversikt. Etter etableringen i 2011 vil det derfor arbeides videre med å innlemme hhv. øvrige offentlige forskningsmiljøer og private aktører i en to-trinnsprosess.

En forutsetning for etableringen av NVI er at det bygger på prinsipper om åpenhet og brukervennlighet. Det vil derfor legges til rette for at NVI har muligheter for kvalitetssikring og innsyn på registreringstidspunktet, på tvers av institusjoner, og at vitenskapelige publikasjoner som er resultat av sampublisering kun blir registrert en gang. En publikasjon skal kunne identifiseres unikt, og knyttes opp til forskningsinstitusjoner uavhengig av ansettelsesforhold. NVI skal videre bygge på at det er den enkelte institusjonen som har ansvaret for kvaliteten på egne data. En kobling av NVI til fulltekstversjoner av de vitenskapelige artiklene vil lette kvalitetssikringen.

Nasjonalt system for forskningsinformasjon

Arbeidet med å utforme NVI skal sees i sammenheng med at NVI kan bli en del av et større forskningsinformasjonssystem. Et slikt system bør først og fremst dekke felles informasjonsbehov for ulike aktører, og der miljøene er aktive brukere og bidragsytere. Systemet kan også tjene mer spesifikke behov hos mindre grupper av institusjoner.

Målet med det nasjonale forskningsinformasjonssystemet er å gi forskningen økt samfunnsmessig verdi ved at forskningen i flere sektorer sees i sammenheng. Det nasjonale forskningsinformasjonssystemet skal tjene informasjonsformål både innad og utad i forskningen.

Det nasjonale forskningsinformasjonssystemet skal gi en oversikt over relevante aktiviteter, innsatsfaktorer og resultater fra norsk forskning. Aktuelle brukere av et slikt system vil være forskere, forskningsinstitusjonene, myndigheter, oppdragsgivere, media og samfunnet for øvrig. Informasjonsbehovene kan være forskningsresultater og aktiviteter, forskerkompetanse, metoder, utstyr og dokumentasjon av forskningsetiske handlinger for å nevne noe. I første omgang skal det nasjonale forskningsinformasjonssystemet dekke forskningen i universitets- og høyskolesektoren. Andre offentlige forskningsinstitusjoner som ønsker og har etablert systemer for det, kan også inngå i systemet fra 2011. Det er imidlertid en ambisjon å innlemme alle forskningsmiljøer over tid, for å få en fullstendig nasjonal oversikt. Etter etableringen i 2011 vil det derfor arbeides videre med å innlemme hhv. øvrige offentlige forskningsmiljøer og private aktører i en to-trinnsprosess. Et arbeid som skal konkretisere behov og løsninger vil settes i gang i forbindelse med en opprettelse av NVI.

Virkemidler

Departementene vil i første halvdel av 2010 ta stilling til hvilke virkemidler som skal understøtte etablering og drift av et Nasjonalt system for forskningsinformasjon, herunder NVI. Et viktig prinsipp for valg av organisasjonsløsninger er at begge departementer har reelle og tilpassede styringsmuligheter. Et annet viktig prinsipp er at etableringen av NVI blir sett i sammenheng med andre, og relevante, prosesser og organisasjoner innenfor publisering og forskningsdokumentasjon i Norge. I løpet av 2010 vil det opprettes en interimorganisasjon som skal bygge opp organisasjonen. Videre er det forutsatt at de forskningsutførende sektorer som omfattes av systemene skal ha likeverdig representasjon i styrende organer.

